Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

3. června 2021 *

„Řízení o předběžné otázce – Nařízení (EU) č. 952/2013 – Celní kodex Unie – Článek 22 odst. 6 první pododstavec vykládaný ve spojení s článkem 29 – Sdělení důvodů dotyčné osobě před přijetím rozhodnutí, kterým by byla tato osoba nepříznivě dotčena – Článek 103 odst. 1 a čl. 103 odst. 3 písm. b) – Promlčení celního dluhu – Lhůta pro oznámení celního dluhu – Pozastavení lhůty – Článek 124 odst. 1 písm. a) – Zánik celního dluhu v případě promlčení – Časová působnost ustanovení upravujícího důvody pro pozastavení – Zásada právní jistoty a zásada ochrany legitimního očekávání“

Ve věci C-39/20,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Hoge Raad der Nederlanden (Nejvyšší soud Nizozemska) ze dne 24. ledna 2020, došlým Soudnímu dvoru dne 27. ledna 2020, v řízení

Staatssecretaris van Financiën

proti

Jumbocarry Trading GmbH,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení E. Regan, předseda senátu, M. Ilešič (zpravodaj), E. Juhász, C. Lycourgos a I. Jarukaitis, soudci,

generální advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Jumbocarry Trading GmbH C. H. Bouwmeesterem a E. M. Van Doornik, belastingadviseurs,

– za nizozemskou vládu M. K. Bulterman a J. M. Hoogveldem, jako zmocněnci,

– za Evropský parlament R. van de Westelakenem a M. Peternel, jako zmocněnci,

– za Radu Evropské unie A. Sikora-Kalėda a S. Emmerechtsem, jako zmocněnci,

– za Evropskou komisi W. Roelsem a F. Clotuche-Duvieusart, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: nizozemština.

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 11. února 2021,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 103 odst. 3 písm. b) a čl. 124 odst. 1 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (Úř. věst. 2013, L 269, s. 1, a oprava Úř. věst. 2013, L 287, s. 90) (dále jen „celní kodex Unie“).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Staatssecretaris van Financiën (státní tajemník pro finance, Nizozemsko) a společností Jumbocarry Trading GmbH (dále jen „společnost Jumbocarry“) týkajícího se výzvy k zaplacení cla týkajícího se zásilky zboží dovezeného do Evropské unie, u něhož se ukázalo, že se na něj nemůže vztahovat preferenční celní sazba ve výši 0 %.

Právní rámec

Celní kodex Společenství

3 Článek 221 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. 1992, L 302, s. 1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2700/2000 ze dne 16. listopadu 2000 (Úř. věst. 2000, L 311, s. 17; Zvl. vyd. 02/10, s. 239) (dále jen „celní kodex Společenství“), stanovil:

„1. Jakmile je částka cla zaúčtována, musí být odpovídajícím postupem sdělena dlužníkovi.

[…]

3. Sdělení dlužníkovi nelze provést po uplynutí lhůty tří let ode dne vzniku celního dluhu. Běh této lhůty se staví ode dne podání opravného prostředku ve smyslu článku 243 po dobu trvání řízení o opravném prostředku.“

4 Článek 243 odst. 1 první pododstavec uvedeného kodexu stanovil:

„Každá osoba má právo podat opravný prostředek proti rozhodnutí celních orgánů v rámci celních předpisů, jež se jí přímo a osobně dotýká.“

Celní kodex Unie

5 Celní kodex Unie, který vstoupil v platnost dne 30. října 2013 v souladu se svým článkem 287, zrušil celní kodex Společenství. Velká část jeho ustanovení, zvláště jeho články 22, 29, 103, 104 a 124, se však na základě čl. 288 odst. 2 staly použitelnými až od 1. května 2016.

6 Článek 22 celního kodexu Unie, nadepsaný „Rozhodnutí přijatá na žádost“, v odst. 6 prvním pododstavci stanoví:

„Dříve než celní orgány přijmou rozhodnutí, kterým by byl nepříznivě dotčen žadatel, sdělí žadateli důvody, na jejichž základě hodlají rozhodnout, a umožní mu vyjádřit ve stanovené lhůtě počínající dnem, kdy obdržel sdělení, nebo kdy se má za to, že je obdržel, svůj názor. Po uplynutí této lhůty se žadateli příslušnou formou oznámí rozhodnutí.“

7 Článek 29 tohoto kodexu, nadepsaný „Rozhodnutí přijatá bez předchozí žádosti“, stanoví:

„S výjimkou případů, kdy celní orgán jedná jako justiční orgán, se čl. 22 odst. 4, 5, 6 a 7, čl. 23 odst. 3 a články 26, 27 a 28 použijí rovněž v případě rozhodnutí přijatých celními orgány bez předchozí žádosti dotyčné osoby.“

8 Článek 103 uvedeného kodexu, nadepsaný „Promlčení celního dluhu“, v odst. 1 až 3 stanoví:

„1. Celní dluh nelze dlužníkovi oznámit po uplynutí lhůty tří let ode dne vzniku celního dluhu.

2. Pokud celní dluh vznikl v důsledku činu, který v době, kdy byl spáchán, mohl být důvodem pro zahájení trestního řízení, prodlouží se tříletá lhůta uvedená v odstavci 1 na nejméně pět a nejvýše deset let v souladu s vnitrostátním právem.

3. Lhůty stanovené v odstavcích 1 a 2 se pozastaví, pokud:

a) je podán opravný prostředek v souladu s článkem 44; pozastavení se uplatní ode dne, kdy byl opravný prostředek podán, a po dobu trvání řízení o tomto opravném prostředku; nebo

b) celní orgány dlužníkovi v souladu s čl. 22 odst. 6 sdělily důvody, na jejichž základě hodlají oznámit celní dluh; pozastavení se uplatní ode dne tohoto sdělení a až do uplynutí lhůty, během níž je dlužníkovi umožněno vyjádřit svůj názor.“

9 Článek 104 celního kodexu Unie, nadepsaný „Zaúčtování“, v odst. 2 stanoví:

„Celní orgány nemusí zaúčtovat částky dovozního nebo vývozního cla, které podle článku 103 odpovídají celnímu dluhu, jejž již nebylo možné dlužníkovi oznámit.“

10 Článek 124 tohoto kodexu, nadepsaný „Zánik“, v odst. 1 stanoví:

„Aniž jsou dotčeny platné právní předpisy týkající se nevybrání částky dovozního nebo vývozního cla odpovídající celnímu dluhu v případě soudně prohlášené nesolventnosti dlužníka, povinnost zaplatit celní dluh při dovozu nebo vývozu zaniká:

a) pokud již dlužníkovi nelze oznámit celní dluh podle článku 103;

[…]“

Nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446

11 Článek 8 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/2446 ze dne 28. července 2015, kterým se doplňuje nařízení č. 952/2013, pokud jde o podrobná pravidla k některým ustanovením celního kodexu Unie (Úř. věst. 2015, L 343, s. 1), nadepsaný „Lhůta pro uplatnění práva na slyšení“, týkající se čl. 22 odst. 6 celního kodexu Unie, v odst. 1 stanoví:

„Lhůta, v níž má žadatel vyjádřit svůj názor, než bude přijato rozhodnutí, které by pro něj bylo nepříznivé, činí 30 dnů.“

12 Podle svého článku 256 se toto nařízení v přenesené pravomoci, které vstoupilo v platnost dne 18. ledna 2016, stalo použitelným ode dne 1. května 2016.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

13 Dne 4. července 2013 podala společnost Jumbocarry celní prohlášení za účelem propuštění zásilky zboží z porcelánu do volného oběhu, přičemž jako zemi původu uvedla Bangladéš. V souladu s tehdy platnou právní úpravou bylo toto zboží propuštěno do volného oběhu s uplatněním preferenční celní sazby ve výši 0 %.

14 Vzhledem k tomu, že na základě kontrol bylo zjištěno, že osvědčení o původu zboží bylo padělané, informoval příslušný celní orgán dopisem ze dne 1. června 2016 v souladu s čl. 22 odst. 6 prvním pododstavcem celního kodexu Unie společnost Jumbocarry o tom, že vznikl celní dluh v základní sazbě 12 % a že zamýšlí vybrat odpovídající clo. Příslušný celní orgán v témže dopise upřesnil, že společnost Jumbocarry má na základě článku 8 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446 lhůtu 30 dnů k vyjádření svého názoru.

15 Celní dluh, který vznikl dne 4. července 2013, byl společnosti Jumbocarry oznámen dne 18. července 2016 prostřednictvím výzvy k zaplacení.

16 Vzhledem k tomu, že společnost Jumbocarry měla za to, že celní dluh byl ke dni, kdy jí byla výzva k zaplacení oznámena, promlčen, podala proti této výzvě k zaplacení stížnost a poté, co příslušný celní orgán její stížnosti vyhověl jen částečně, žalobu k rechtbank Noord-Holland (soud provincie Severní Holandsko, Nizozemsko). Vzhledem k tomu, že tento soud žalobě vyhověl a jeho rozhodnutí bylo potvrzeno rozsudkem Gerechtshof Amsterdam (odvolací soud v Amsterodamu, Nizozemsko) ze dne 27. února 2018, podal státní tajemník pro finance kasační opravný prostředek k Hoge Raad der Nederlanden (Nejvyšší soud Nizozemska).

17 Předkládající soud má pochybnosti o časových účincích zavedení čl. 22 odst. 6 celního kodexu Unie vykládaného ve spojení s článkem 29 a s čl. 104 odst. 2 tohoto kodexu, jakož i čl. 124 odst. 1 písm. a) tohoto kodexu vykládaného ve spojení s čl. 103 odst. 3 téhož kodexu, a klade si zvláště otázku, zda se tato ustanovení vztahují na spor v původním řízení.

18 V tomto ohledu tento soud poznamenává, že uvedená ustanovení, která stanoví zejména stavení běhu promlčecí lhůty v případě sdělení důvodů, nebyla ke dni vzniku celního dluhu, o který jde ve věci v původním řízení, v platnosti, a dodává, že tehdy platný právní režim vycházející z celního kodexu Společenství takové stavení neupravoval. Je zajisté pravda, že se může jevit, že je pro zodpovězení těchto otázek relevantní skutečnost, že ke dni použitelnosti nového právního režimu, a sice ke dni 1. května 2016, nebyl celní dluh, o který jde ve věci v původním řízení, ještě promlčen. Použití tohoto nového režimu ve věci v původním řízení by však mohlo být v rozporu se zásadami právní jistoty a ochrany legitimního očekávání.

19 Podle předkládajícího soudu z judikatury Soudního dvora nelze mimo jakoukoli rozumnou pochybnost vyvodit, zda ustanovení, které stejně jako čl. 103 odst. 3 celního kodexu Unie stanoví pozastavení běhu promlčecí lhůty, musí být považováno za hmotněprávní pravidlo nebo procesní pravidlo. V případě, že by bylo hmotněprávním pravidlem, má tento soud za to, že čl. 221 odst. 3 celního kodexu Společenství by zůstal použitelný na celní dluh vzniklý přede dnem 1. května 2016, takže by takový dluh byl promlčen po uplynutí lhůty tří let od jeho vzniku.

20 Kromě toho je podle předkládajícího soudu možné tvrdit, že použití čl. 22 odst. 6 celního kodexu Unie na postupy pro výběr cla, které je možné provádět ode dne 1. května 2016, je nezávislé na pravidlech týkajících se promlčení celního dluhu. Ačkoli jsou celní orgány povinny od 1. května 2016 dodržovat čl. 22 odst. 6 tohoto kodexu ve všech případech výběru cla, to podle tohoto názoru nemusí mít nutně za následek, že se čl. 103 odst. 3 písm. b) celního kodexu Unie použije ve všech případech. V projednávané věci z toho podle něj vyplývá, že jelikož celní orgány musely dodržovat čl. 22 odst. 6 uvedeného kodexu a čl. 103 odst. 3 téhož kodexu nebyl použitelný, příslušný celní orgán již nemohl oznámit celní dluh dne 18. července 2016.

21 Dále pak předkládající soud zdůrazňuje, že je rovněž možné tvrdit, že cílem zavedení čl. 103 odst. 3 celního kodexu Unie bylo to, aby se čl. 22 odst. 6, čl. 103 odst. 3 písm. b), čl. 104 odst. 2 a čl. 124 odst. 1 písm. a) tohoto kodexu s ohledem na jejich vzájemnou spojitost použily k témuž dni, tedy k 1. květnu 2016. Od tohoto dne tak podle čl. 104 odst. 2 uvedeného kodexu celní orgány, které zaúčtovávají částky cla odpovídající celnímu dluhu, musejí použít článek 103 tohoto kodexu.

22 Za těchto podmínek se Hoge Raad der Nederlanden (Nejvyšší soud Nizozemska) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Použijí se čl. 103 odst. 3 návětí a písm. b) a čl. 124 odst. 1 návětí a písm. a) celního kodexu Unie na celní dluh, který vznikl před 1. květnem 2016 a který k tomuto dni ještě nebyl promlčen?

2) V případě kladné odpovědi na první otázku, brání takovému použití zásada právní jistoty nebo zásada ochrany legitimního očekávání?“

K předběžným otázkám

23 Podstatou obou otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda čl. 103 odst. 3 písm. b) a čl. 124 odst. 1 písm. a) celního kodexu Unie, nahlížené ve světle zásad právní jistoty a ochrany legitimního očekávání, musejí být vykládány v tom smyslu, že se použijí na celní dluh, který vznikl přede dnem 1. května 2016 a k tomuto dni ještě nebyl promlčen.

24 Úvodem z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že celní dluh, o který jde ve věci v původním řízení, vznikl dne 4. července 2013, kdy společnost Jumbocarry předložila za účelem propuštění zásilky zboží do volného oběhu osvědčení o původu zboží, přičemž se následně ukázalo, že bylo padělané.

25 V tomto kontextu příslušný celní orgán nejprve na základě ustanovení čl. 22 odst. 6 ve spojení s článkem 29 celního kodexu Unie informoval společnost Jumbocarry o důvodech, proč zamýšlí zaslat jí výzvu k zaplacení a poskytl jí možnost vyjádřit svůj názor ve lhůtě 30 dnů stanovené v článku 8 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446. K tomuto sdělení došlo dne 1. června 2016, tedy ke dni časově následujícímu po tom, co byl dne 1. května 2016 celní kodex Společenství zrušen celním kodexem Unie, avšak v každém případě časově předcházejícímu dni 4. července 2016, kdy uplynula tříletá promlčecí lhůta stanovená v čl. 221 odst. 3 celního kodexu Společenství.

26 Následně příslušný celní orgán oznámil celní dluh dne 18. července 2016, přičemž vycházel z okolnosti, že v souladu s čl. 103 odst. 3 písm. b) celního kodexu Unie mělo sdělení uvedené v čl. 22 odst. 6 tohoto kodexu za následek pozastavení tříleté promlčecí lhůty až do uplynutí lhůty stanovené pro společnost Jumbocarry k tomu, aby mohla vyjádřit svůj názor.

27 Předkládající soud si klade otázku, zda se v projednávaném případě má použít čl. 103 odst. 3 písm. b) celního kodexu Unie, a v kladném případě zda bylo pozastavení běhu promlčecí lhůty v souladu se zásadami právní jistoty a ochrany legitimního očekávání, jelikož celní kodex Společenství, který byl platný v době vzniku celního dluhu, o který jde ve věci v původním řízení, takové pozastavení běhu promlčecí lhůty nestanovil.

28 V tomto ohledu je třeba úvodem připomenout, že podle ustálené judikatury se má o procesních pravidlech obecně za to, že jsou použitelná ke dni, kdy tato pravidla vstoupí v platnost, na rozdíl od hmotněprávních pravidel, která jsou obvykle vykládána tak, že se vztahují na situace vzniklé před jejich vstupem v platnost pouze tehdy, když z jejich znění, cíle nebo struktury jasně vyplývá, že jim musí být přiznán takový účinek (rozsudek ze dne 7. listopadu 2018, O’Brien, C-432/17, EU:C:2018:879, bod 26 a citovaná judikatura).

29 Je třeba dodat, že se nová právní úprava použije od okamžiku, kdy vstoupí v platnost akt, kterým byla zavedena, a že se sice nepoužije na právní situace, které vznikly a s konečnou platností byly dovršeny před tímto nabytím účinnosti, avšak použije se bezprostředně na budoucí účinky situace vzniklé za platnosti dřívějšího zákona, jakož i na nové právní situace. S výhradou zásady zákazu zpětné účinnosti právních aktů je tomu jinak pouze tehdy, když je nové pravidlo spojeno se zvláštními ustanoveními, která zvláštním způsobem určují jeho podmínky použití v čase (rozsudek ze dne 7. listopadu 2018, O'Brien, C-432/17, EU:C:2018:879, bod 27 a citovaná judikatura).

30 Zaprvé, pokud jde o povinnost předchozího sdělení, která je napříště stanovena v článku 29 celního kodexu Unie, vykládaném ve spojení s jeho čl. 22 odst. 6, je třeba konstatovat, že představuje procesní pravidlo zavádějící právo dotyčné osoby na to, aby byla vyslechnuta před přijetím rozhodnutí, které nepříznivě zasahuje do jejího právního postavení.

31 Podle ustálené judikatury totiž dodržování práva na obhajobu představuje základní zásadu unijního práva, jejíž nedílnou součástí je právo být v každém řízení vyslechnut. Na základě této zásady, která se použije v případě, kdy správní orgán zamýšlí přijmout vůči osobě akt, který nepříznivě zasahuje do jejího právního postavení, musí být adresátům rozhodnutí významně ovlivňujících jejich zájmy umožněno užitečně vyjádřit stanovisko ke skutečnostem, na kterých hodlá správní orgán založit své rozhodnutí (rozsudek ze dne 20. prosince 2017, Prequ' Italia, C-276/16, EU:C:2017:1010, body 45 a 46, jakož i citovaná judikatura).

32 Kromě toho Soudní dvůr již rozhodl, že určení podmínek, za nichž se provádí sdělení částky cla dlužníkovi, pro účely přerušení promlčecí lhůty představuje procesní podmínku (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. července 2019, CEVA Freight Holland, C-249/18, EU:C:2019:587, bod 46).

33 Je tedy nutno konstatovat, že ode dne 1. května 2016, kdy čl. 22 odst. 6 a článek 29 celního kodexu Unie vstoupily v platnost, byly příslušné orgány členských států povinny plnit povinnost předchozího sdělení stanovenou těmito ustanoveními, k čemuž ve věci v původním řízení došlo.

34 Zadruhé, pokud jde o pozastavení běhu tříleté promlčecí lhůty stanovené v čl. 103 odst. 3 písm. b) celního kodexu Unie, je třeba připomenout, že účelem tohoto ustanovení je v případě oznámení důvodů podle čl. 22 odst. 6 tohoto kodexu prodloužit promlčecí lhůty o dobu odpovídající lhůtě stanovené dlužníkovi, aby mohl vyjádřit svůj názor, přičemž tato doba činí 30 dnů v souladu s čl. 8 odst. 1 nařízení v přenesené pravomoci 2015/2446.

35 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Soudní dvůr konstatoval, že čl. 221 odst. 3 celního kodexu Společenství v rozsahu, v němž uvádí, že celní dluh je po uplynutí tříleté lhůty stanovené tímto ustanovením promlčen, stanoví hmotněprávní pravidlo (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. února 2006, Molenbergnatie, C-201/04, EU:C:2006:136, bod 41). Takové konstatování je přitom použitelné na čl. 103 odst. 1 celního kodexu Unie, jelikož znění a dosah posledně uvedeného ustanovení jsou v podstatě totožné s prvně uvedeným ustanovením. Stejně tak je třeba mít za to, že čl. 103 odst. 3 písm. b) uvedeného kodexu, který uvádí prodloužení promlčecí lhůty celního dluhu v případě sdělení důvodů uvedeného v čl. 22 odst. 6 téhož kodexu, stanoví rovněž hmotněprávní pravidlo.

36 Jak vyplývá z judikatury citované v bodech 28 a 29 tohoto rozsudku, čl. 103 odst. 3 písm. b) celního kodexu Unie tedy nelze použít na právní situace, které vznikly a s konečnou platností byly dovršeny za platnosti celního kodexu Společenství, ledaže ze znění, účelu nebo systematiky celního kodexu Unie jasně vyplývá, že se musí na takové situace bezprostředně použít.

37 V projednávané věci z bodu 25 tohoto rozsudku vyplývá, že ke dni, kdy se čl. 103 odst. 3 písm. b) celního kodexu Unie stal použitelným, tedy 1. května 2016, celní dluh, o který jde ve věci v původním řízení, ještě nebyl promlčen ani nezanikl.

38 Je tedy nutno konstatovat, že k tomuto dni právní situace společnosti Jumbocarry s ohledem na promlčení jejího celního dluhu s konečnou platností dovršena nebyla, navzdory okolnosti, že tento dluh vznikl za platnosti celního kodexu Společenství.

39 Článek 103 odst. 3 písm. b) celního kodexu Unie se tedy mohl použít na budoucí účinky situace společnosti Jumbocarry, které představují promlčení a zánik jejího celního dluhu.

40 Kromě toho, pokud jde o vztah mezi čl. 22 odst. 6 celního kodexu Unie, vykládaným ve spojení s jeho článkem 29, a čl. 103 odst. 3 tohoto kodexu, je třeba dodat, že tato procesní a hmotněprávní pravidla tvoří nedělitelný celek, jehož jednotlivá ustanovení nemohou být posuzována odděleně, pokud jde o jejich časovou účinnost. Je totiž nutno dosáhnout soudržného a jednotného používání unijních právních předpisů v celní oblasti (viz obdobně rozsudek ze dne 26. března 2015, Komise v. Moravia Gas Storage, C-596/13 P, EU:C:2015:203, bod 36 a citovaná judikatura).

41 V tomto ohledu bylo záměrem unijního normotvůrce zavést v čl. 22 odst. 6 celního kodexu Unie, vykládaném ve spojení s článkem 29 tohoto kodexu, povinnost předchozího sdělení, a současně stanovit v čl. 103 odst. 3 písm. b) tohoto kodexu pozastavení běhu promlčecí lhůty způsobené tímto sdělením.

42 Jak totiž v podstatě uvádějí Evropský parlament a Rada Evropské unie, účelem současného použití těchto ustanovení bylo vyvážit dva cíle, a sice ochranu finančních zájmů Unie a ochranu dlužníka z hlediska jeho práva na obhajobu.

43 Ze zprávy o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví celní kodex Unie (výbor Parlamentu pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů, dokument ze zasedání ze dne 26. února 2013, A 7-0006/2013, s. 46, pozměňovací návrh č. 62), z níž vychází celní kodex Unie, vyplývá, že čl. 103 odst. 3 písm. b) tohoto kodexu byl doplněn v návaznosti na pozměňovací návrh Parlamentu, v němž bylo blíže uvedeno, že „[t]ato úprava [je] nezbytná k ochraně finančních zájmů tradičních vlastních zdrojů a vnitrostátních zdrojů, pokud jde o jejich výběr“. Tento dokument zejména zdůrazňoval, že taková „situace by mohla nastat v případech, kdy se postupy týkající se práva na slyšení musí uplatnit k datu, které je velmi blízké uplynutí lhůty, během níž může být oznámen celní dluh.“

44 Jeví se, že unijní normotvůrce, který přijal pravidlo o pozastavení uvedené v čl. 103 odst. 3 písm. b) celního kodexu Unie, tak zamýšlel upravit zejména takové situace, jako je situace, o kterou jde ve věci v původním řízení.

45 Kromě toho je nesporné, že toto ustanovení není spojeno se žádným zvláštním ustanovením, které by jinak určovalo jeho podmínky použití v čase ve smyslu judikatury citované v bodě 29 tohoto rozsudku.

46 Konečně pokud jde o zásadu právní jistoty, Soudní dvůr již upřesnil, že členské státy v zásadě mohou prodloužit promlčecí lhůty, jestliže dotčené skutky nebyly nikdy promlčeny (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. března 2017, Glencore Céréales France, C-584/15, EU:C:2017:160, bod 73 a citovaná judikatura).

47 Nelze tedy mít za to, že použití takového pravidla o pozastavení běhu promlčecí lhůty v případě celního dluhu, jako je pravidlo stanovené v čl. 103 odst. 3 písm. b) celního kodexu Unie, společně s procesními pravidly uvedenými v čl. 22 odst. 6 tohoto kodexu, vykládaném ve spojení s článkem 29 tohoto kodexu, porušuje zásady právní jistoty a ochrany legitimního očekávání.

48 Je zajisté pravda, že podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že zásada právní jistoty, jejímž logickým důsledkem je zásada ochrany legitimního očekávání, vyžaduje, aby právní pravidla byla jasná a přesná a aby jejich použití bylo pro právní subjekty předvídatelné, zejména pokud mohou vyvolat nepříznivé důsledky pro jednotlivce a podniky. Uvedená zásada konkrétně vyžaduje, aby právní úprava umožnila dotyčným osobám přesně se seznámit s rozsahem povinností, které jim ukládá, a aby tyto

osoby měly možnost jednoznačně zjistit svá práva a povinnosti a postupovat podle toho [rozsudek ze dne 15. dubna 2021, Federazione nazionale delle imprese elettrotecniche ed elettroniche (Anie) a další, C-798/18 a C-799/18, EU:C:2021:280, bod 41, jakož i citovaná judikatura].

49 Jak přitom uvedl generální advokát v bodě 91 svého stanoviska, výslovné zavedení pravidla o pozastavení běhu promlčení lhůty na základě čl. 103 odst. 3 písm. b) celního kodexu Unie ve skutečnosti nevedlo ke změně oproti předchozí právní situaci, ale odpovídalo spíše potřebě potvrdit povinnost správních orgánů, která podle judikatury Soudního dvora citované v bodě 31 tohoto rozsudku již existovala za platnosti celního kodexu Společenství.

50 Jak rovněž uvedl generální advokát v bodě 88 svého stanoviska, zásada právní jistoty ani zásada ochrany legitimního očekávání, na které se odvolává předkládající soud, s sebou každopádně nenesou povinnost zachovávat právní řád neměnný v čase. Hospodářské subjekty nejsou oprávněny legitimně očekávat, že bude zachován existující stav, který může být změněn v rámci posuzovací pravomoci unijních orgánů (rozsudek ze dne 26. června 2012, Polsko v. Komise, C-335/09 P, EU:C:2012:385, bod 180 a citovaná judikatura).

51 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položené otázky odpovědět tak, že čl. 103 odst. 3 písm. b) a čl. 124 odst. 1 písm. a) celního kodexu Unie, nahlížené ve světle zásad právní jistoty a ochrany legitimního očekávání, musejí být vykládány v tom smyslu, že se použijí na celní dluh, který vznikl přede dnem 1. května 2016 a k tomuto dni ještě nebyl promlčen.

K nákladům řízení

52 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

Článek 103 odst. 3 písm. b) a čl. 124 odst. 1 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie, nahlížené ve světle zásad právní jistoty a ochrany legitimního očekávání, musejí být vykládány v tom smyslu, že se použijí na celní dluh, který vznikl přede dnem 1. května 2016 a k tomuto dni ještě nebyl promlčen.

Podpisy.